

Beslutsinstans: Utbildningsnämnden

Datum och tid: Tisdag 26 september 2023 Kl. 08:30-ca 12:00
Plats: Furåsen, stora salen, Stigsvägen 2, Färgelanda

Besök under dagen: Ärende 4: Revisorer och PwC deltar.

Val av justerare och justeringsdag
Upprop

1	Ändringar på föredragningslistan	
2	Utbildningschefens Information 2023	2023/10
3	Ordförande Informerar 2023	2023/37
4	Granskning av rektors förutsättningar för pedagogiskt ledarskap	2023/83
5	Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning/inspektion 2022	2022/139
6	Årshjul 2023 Utbildningsnämnden	2023/38
7	Beslut enligt 5 kap §§ 14-16 Skollagen om avstängning i de obligatoriska skolornerna 2023	2023/85
8	Sammanträdestider 2024	2023/60
9	Delårsrapport 2023	2023/5

Tommy Larsson
Utbildningsnämndens ordförande

Alexander Karlsson
Nämndadministratör

Utbildningskontor
Utbildningschef
Lise-Lotte Bengtsson

Tjänsteskrivelse
2023-09-01
2023/83

Utbildningsnämnden

Svar till revisionen med anledning av granskning av rektors pedagogiska ledarskap

Beslutsförslag

Utbildningsnämnden beslutar att som svar på revisionens granskning av rektors pedagogiska ledarskap översända upprättad tjänsteskrivelse

Ärendets beredning

Ärendet har gått igenom vid presidium 2023-09-19

Sammanfattning av ärendet

PWC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap.

Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap.

Utifrån granskningen lämnas ett antal rekommendationer på åtgärder.

Ärendebeskrivning

PWC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning av förutsättningarna för rektors pedagogiska ledarskap.

Inledningsvis framförs följande:

Ny utbildningschef tillträdde 14 augusti 2023. Under vårterminen har HR-chef även varit t.f. utbildningschef. Individuella samtal har genomförts av utbildningschef med rektorerna under september månad där bland annat rapporten från PWC lyfts. Upplevd arbetsbelastning samt rektors möjlighet att vara pedagogisk ledare har diskuterats.

Kommunen har ett samarbete med Skolverket och en utbildning har genomförts den 9 september 2023 för utbildningsnämnden i syfte att ge en fördjupad kunskap om styrkedjan och huvudmannens ansvar. En gemensam dag för utbildningsnämnden och rektorerna kommer att planeras i höst i syfte att få ökad förståelse för styrkedjan och de olika ansvarsområdena.

Nedan anges de rekommendationer som lämnas samt svar på respektive åtgärd.

Att säkerställa att samtliga rektorer har en tydlig kompetensutvecklingsplan samt att den kompetensförsörjningsplan som avser grundskolan har ett tydligt innehåll avseende rektorer. Detta är särskilt angeläget då personalomsättningen bland rektorer framstår som hög.

Svar:

Varje rektor har fått beskriva sitt behov av kompetensutveckling och detta kommer att dokumenteras i en individuell plan. Behoven varierar mellan rektorerna beroende på erfarenhet. Några rektorer genomgår även den statliga rektorsutbildningen.

Frågan om att även beröra rektorer i kompetensförsörjningsplanen har lyfts till HR-chef och kommer att inkluderas i det fortsatta arbetet.

Att säkerställa att kvaliteten och omfattningen av rektorernas ekonomiska stödresurser möter det behov som rektorerna har för att kunna organisera sin inre organisation på lämpligt sätt och därigenom skapa möjlighet för det pedagogiska ledarskapet.

En ekonom finns anställd centralt och har i uppdrag att stödja sektor utbildning i frågor som rör budget och ekonomi.

Rektorsmöten är planerade att genomföras varje vecka. Vid dessa möten är ekonom närvarande under del av mötet. Ekonomisk uppföljning sker individuellt med rektor och ekonom. Utbildningschef kommer att delta vid dessa i så stor grad som möjligt.

Det har vid samtalen med rektorerna framkommit önskemål om fördjupad utbildning, både för att förstå hur resursfördelningsmodellen fungerar samt de digitala systemen. Denna utbildning är planerad att genomföras kontinuerligt, men med start i höst.

Att säkerställa att nämndens styrning och intern kontroll omfattar rektors pedagogiska ledarskap samt rektorernas arbetsmiljö. På detta sätt kan nämnden få underlag för att vid behov vidta åtgärder som direkt svarar på de utvecklingsbehov som finns.

Svar

Det kan konstateras att flera av sektorns rektorer har ansvar för flera enheter och verksamheter. Detta innebär en hög arbetsbelastning då det finns små

möjligheter att ha ett gemensamt arbete för de olika enheterna. Varje enhet är en egen resultatenhet och har sin egen organisation vilket innebär att redovisningar och rapporter alltid ska lämnas för varje enhet. Några rektorer genomför även den statliga rektorsutbildningen och den förutsätter att arbetstid frigörs för att studier och utbildningsdagar ska kunna genomföras.

Översyn av innehåll i internkontrollplan inför 2024 kommer att göras och en punkt som då kommer att tas med är rektors möjligheter att vara pedagogisk ledare samt rektors arbetsmiljö. Enkätfrågor kommer att ställas kring samarbete med förstelärare, omfattning av arbete tillsammans med personal och utvecklingschef kring pedagogiska frågor, antal lektionsbesök som rektor kan genomföra per vecka och liknande.

Parallellt med detta måste en översyn göras av rektorsorganisationen för att det ska vara en hållbar arbetssituation för rektorerna över tid.

Beslutsunderlag:

Rapport från PWC

Sändlista:

Rektorer

HR-chef

Ekonomichef

Lise-Lotte Bengtsson

Utbildningschef

Granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap

Färgelanda kommun

Juni 2023

Jenny Nordqvist

Elina Lundberg

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	bedömning	
Säkerställer utbildningsnämnden att rektorerna har relevant kompetens för att genomföra sitt uppdrag?	Delvis	
Har utbildningsnämnden säkerställt att rektorerna har tillgång till erforderliga stödresurser för att hantera till exempel administration, personal, ekonomi och lokalfrågor?	Delvis	
Har utbildningsnämnden säkerställt att rektor har mandat och möjligheter att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten?	Ja	
Sker uppföljning och utvärdering av rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation som rapporteras till nämnden?	Delvis	
Säkerställer utbildningsnämnden att det vid behov vidtas åtgärder för att utveckla rektors pedagogiska ledarskap?	Delvis	

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att samtliga rektorer har en tydlig kompetensutvecklingsplan samt att den kompetensförsörjningsplan som avser grundskolan har ett tydligt innehåll avseende rektorer. Detta är särskilt angeläget då personalomsättningen bland rektorer framstår som hög.
- Att säkerställa att kvaliteten och omfattningen av rektorernas ekonomiska stödresurser möter det behov som rektorerna har för att kunna organisera sin inre organisation på lämpligt sätt och därigenom skapa möjlighet för det pedagogiska ledarskapet.

- Att säkerställa att nämndens styrning och intern kontroll omfattar rektors pedagogiska ledarskap samt rektorernas arbetsmiljö. På detta sätt kan nämnden få underlag för att vid behov vidta åtgärder som direkt svarar på de utvecklingsbehov som finns.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Granskningsresultat	6
Relevant kompetens	7
Tillgång till stödresurser	8
Mandat och organisation	9
Uppföljning och utvärdering	10
Åtgärder för utveckling	14
Samlad bedömning	16

Inledning

Bakgrund

Rektor har stor betydelse för en skolas utveckling och resultat. Av Skolinspektionens årsrapport 2019 framgår att det vid skolor som i hög utsträckning möter inspektionens uppsatta kvalitetskriterier inom den regelbundna kvalitetsgranskningen ofta finns rektorer med ett stort engagemang och ett tydligt ledarskap. De har god kännedom om skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och sin egen skolas verksamhet. Många av dessa rektorers arbete utmärks av att det är strukturerat och målfokuserat och att personalen är delaktig.

Huvudmannen har det övergripande ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skolförfattningarna. Huvudmannen är ansvarig för att skapa förutsättningar för rektor och att följa upp och utveckla verksamheten. Rektor ska vara pedagogisk ledare vilket innebär att leda och samordna det pedagogiska arbetet samt ansvara för att de nationella målen är styrande för verksamheten. Utöver sitt pedagogiska uppdrag har rektor även ofta ansvar för arbetsmiljön på skolan, ekonomin, personalfrågor med mera. För att rektor ska kunna fungera som en god pedagogisk ledare är det viktigt att det finns stödstrukturer i verksamheten, till exempel för fastighetsfrågor, administration och ekonomi.

Med tanke på rektors omfattande uppdrag och samtidigt stora betydelse för verksamheten har revisorerna utifrån en bedömning av väsentlighet och risk funnit det angeläget att genomföra en granskning av rektors pedagogiska ledarskap.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap.¹

Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Säkerställer utbildningsnämnden att rektorerna har relevant kompetens för att utföra sitt uppdrag?
2. Har utbildningsnämnden säkerställt att rektorerna har tillgång till erforderliga stödresurser för att hantera till exempel administration, personal, ekonomi och lokalfrågor?
3. Har utbildningsnämnden säkerställt att rektor har mandat och möjligheter att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten?
4. Sker uppföljning och utvärdering av rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation som rapporteras till nämnden?
5. Säkerställer utbildningsnämnden att det vid behov vidtas åtgärder för att utveckla rektors pedagogiska ledarskap?

---

¹ Enligt Skolinspektionen är definitionen av rektors pedagogiska ledarskap allt som handlar om att tolka målen samt beskriva aktiviteter för en god måluppfyllelse i relation till de nationella målen i skolan och för att förbättra skolans resultat så att varje elev når så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling. Det betyder att rektor måste ha kunskap om och kompetens för att tolka uppdraget, omsätta det i undervisning, leda och styra lärprocesser, samt skapa förståelse hos medarbetarna för samband mellan insats och resultat.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen 6:6
- 2 kap. 9–10 §§ skollagen (rev.fr 1)
- 2 kap. 8 § skollagen (rev.fr 2 och 3)
- 4 kap. 3, 5–7 §§ skollagen (rev.fr 4)
- 2 kap. 11–12 §§ skollagen (rev.fr 5)
- Förordning (2011:183) om befattningsutbildning för rektorer och annan personal med motsvarande ledningsfunktion i skola, förskola och fritidshem samt fortbildning för rektorer och förskolechefer
- Kommunens regler och riktlinjer (rev.fr 5)

Avgränsning

Granskningen avser grundskolan. Granskningen avser i huvudsak år 2022 och 2023.

Metod

Granskningen har genomförts genom insamling av relevanta beslut och dokument, till exempel delegationsordning, kompetenskartläggning, uppdragsbeskrivningar och enkätresultat. En enkät skickades ut till samtliga grundskolerektorer och svarsfrekvensen uppgick till 100 procent. Intervjuer har även genomförts med följande funktioner:

- Nämndens presidium
- Förvaltningschef
- Grundskolans rektorer

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten. Rapporten har kvalitets-säkrats av Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor, enligt PwC:s rutiner för kvalitetssäkring.

Med anledning av att rektorerna är så få till antalet har vi valt att inte bifoga eller inkludera enkätresultatet i sin helhet. I rapporten hänvisar vi till intervju- och enkätsvar från rektorer samlat.

Granskningsresultat

Grundskolan i Färgelanda kommun

Utbildningsnämnden är styrelse för det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar och ansvarar bland annat för grundskolan i Färgelanda kommun. Nämnden är huvudman och ansvarar enligt skollagen och annan författning för uppföljning, utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete. Sektor barn och utbildning leds av en utbildningschef tillika skolchef för fem kommunala grundskoleenheter. Ungefärligt antal elever samt antalet rektorer (heltidstjänster) läsåret 2022/23 anges nedan:

- Bruksskolan F-6, cirka 100 elever, 0,5 heltidstjänster
- Högsäter skola F-6, cirka 100 elever, 0,5 heltidstjänster
- Höjdensskolan F-3, cirka 120 elever, 0,5 heltidstjänster
- Valboskolan 4–6, cirka 90 elever, 0,5 heltidstjänster
- Valboskolan 7–9, cirka 200 elever, 0,5 heltidstjänster

Grundsärskola (1–9) som har cirka 13 elever och 0,5 heltidsanställd rektor är lokaliserad på Valboskolan. Det finns därutöver två fristående F-6-skolor i kommunen.

Vid sakgranskning förtydligas att en heltidsanställd rektor har 0,8 heltidstjänst på Valboskolan 7–9 och 0,2 heltidstjänst på grundsärskolan.

Skolenkäten

Skolenkäten är en del av Skolinspektionens granskning av landets skolor. Enkäten används för att samla in synpunkter från elever, vårdnadshavare och den pedagogiska personalen i bland annat grundskolan. Enkäten genomförs en gång per år och varje enkätomgång omfattar hälften av landets skolor. Det senast tillgängliga enkätresultatet för Färgelanda kommun är från vårterminen 2022. För granskningen är resultatet för den pedagogiska personalen och frågeområde 13 *Pedagogiskt ledarskap* relevant.

Tabell 1. Resultat Skolenkäten VT 2022, frågeområde Pedagogiskt ledarskap. Källa: Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap (index 5.1, samtliga grundskolor i riket 6.9)

		I mycket stor utsträckning	I ganska stor utsträckning	I ganska liten utsträckning	I väldigt liten utsträckning/inte alls	Vet inte	Samtliga
	Medelvärde	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Medelvärde
I vilken utsträckning tycker du att skolledningen har tillräcklig kännedom om skolans verksamhet för att leda och samordna den?	5,7	20%	40%	26%	*	*	7,4
I vilken utsträckning genomförs utvecklingsinsatser och förbättringsarbeten som	4,2	*	34%	49%	*	0%	6,3

du tycker behövs i skolan?

I vilken utsträckning är ni lärare delaktiga i skolans uppföljningsarbete (som del i det systematiska kvalitetsarbetet)?	5,7	*	54%	23%	*	*	7,6
--	-----	---	-----	-----	---	---	-----

Enkäten visar att Färgelanda kommuns resultat är ett index på 5,1, vilket är betydligt under resultatet för riket (samtliga grundskolor) som är 6,9.

Skolinspektionens tillsyn

Skolinspektionen genomförde en kvalitetsgranskning i december 2022 avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna ska få en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning belyser hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen. Av beslutet (daterat 2023-01-27) framgår att Färgelanda kommun har en otillräcklig analys av hur elevers olika behov och förutsättningar inverkar på deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen; huvudmannen analyserar studieresultat och resultat med avseende på trygghet i begränsad omfattning och vet därmed inte hur elevers behov och förutsättningar påverkar deras möjlighet att nå målen för utbildningen. Vidare framgår att huvudmannen senast den 31 augusti 2023 ska redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden.

Relevant kompetens

Revisionsfråga 1: Säkerställer utbildningsnämnden att rektorerna har relevant kompetens för att utföra sitt uppdrag?

Av Skollagen 2 kap. 11–12 §§ framgår att som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt. Varje huvudman ska se till att rektorer går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att rektorn har tillträtt sin anställning och vara genomförd inom fyra år efter tillträdesdagen eller, när det gäller rektorer för förskoleenheter, inom fem år efter tillträdesdagen.

lakttagelser

Vi har tagit del av *Strategisk kompetensförsörjningsplan 2018–2022* (odaterad) vars syfte anges vara att kartlägga nuläget i organisationen, tydliggöra kommande kompetensbehov samt att visa på planerade åtgärder och arbetssätt för att fylla kompetensbehovet på kort och lång sikt. Dokumentet fokuserar främst på rekryteringsbehovet av lärare och kartlägger inte hur nuvarande eller framtida behov av rektorer ser ut. Planen är ej antagen av nämnd och vid intervju med nämnden verifieras att nämnden inte tar del av eller följer upp planen. Enligt uppgift från förvaltningen gäller planen tills dess att den utvärderats, vilket uppges vara ett arbete som kommer att påbörjas under år 2023.

Vi har efterfrågat kompetensutvecklingsplaner för rektorer i grundskolan. Enligt uppgift finns det inga särskilda kompetensutvecklingsplaner, men det framgår att kompetensutvecklingsplanen i praktiken är att rektor ska genomgå den statliga rektorsutbildningen.

Utbildningen uppges ta mycket tid i anspråk och utgör därför huvuddelen av rektors kompetensutveckling.

Av genomförd enkät och intervjuer bekräftas att grundskolans rektorer har genomfört, eller är under pågående genomförande av, den statliga rektorsutbildningen. Vid intervju beskrivs även att rektorer - utöver rektorsutbildningen - har eller ska delta i kommunens ledarsatsning kallad "Styra/leda/coacha", vilken är en kommungemensam utbildnings-satsning för ledare i kommunen. Vidare framgår att rektorerna inte anser att det finns en fortsatt plan för deras fortsatta kompetensutveckling. Det beskrivs även att introduktionen för nyanställda rektorer är otillräcklig samt att det finns återkommande veckovisa möten där rektorer träffas och bland annat diskuterar pedagogiska frågor med varandra.

Vid intervju med förvaltning och nämnd uppges att ambitionen vid nyanställning av rektorer är att rekrytera rektorer som har genomfört den statliga rektorsutbildningen. Det beskrivs dock inte alltid vara möjligt, bland annat på grund av att det har varit hög omsättning av rektorer.

Bedömning

Säkerställer utbildningsnämnden att rektorerna har relevant kompetens för att utföra sitt uppdrag?

Delvis.

Bedömningen baseras på att hälften av grundskolerektorerna har genomfört den statliga rektorsutbildningen och att den andra hälften är i slutet av sin utbildning. Bedömningen baseras även på att det saknas en tydlig kompetensutvecklingsplan för enskilda rektorer samt att den kompetensförsörjningsplan som avser grundskolan saknar innehåll avseende rektorer, trots att personalomsättningen bland rektorer beskrivs vara hög.

Tillgång till stödresurser

Revisionsfråga 2: Har utbildningsnämnden säkerställt att rektorerna har tillgång till erforderliga stödresurser för att hantera till exempel administration, personal, ekonomi och lokalfrågor?

Enligt Skollagen 2 kap. 8 § ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Enligt Skollagen 2 kap. 8b § ska kommuner fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevers olika förutsättningar och behov.

lakttagelser

Från enkät- samt intervjuvar från rektorer, sektorsledning och förtroendevalda kan vi konstatera att rektorerna har tillgång till ett antal stödresurser. Av svaren framgår att de har tillgång till stöd avseende IT, ekonomi (controller), personal/HR, elevhälsa samt (till viss del) fastigheter och lokaler. Av enkät- och intervjuvaren framgår att det råder en delad uppfattning bland rektorerna om hur väl de olika stödresurserna fungerar. Av enkät- samt intervjuvar framgår även att rektorerna till viss del är nöjda med utbudet på det stöd som erbjuds från kommunen. Vidare noterar vi från enkät- och intervjuvar att rektorer inte har tillgång till juridiskt stöd. Vid sakgranskning förtydligas att rektorer har

tillgång till en webbsida där de kan ställa frågor av juridisk art. Av såväl enkätresultat som intervjusvar framgår att rektorerna upplever mindre möjligheter till stöd i ekonomiska frågor jämfört med stöd i andra frågor. Till exempel uppges att det är svårt att få svar på frågor rörande vad budgeten baseras på och hur stor budgeten faktiskt är. Vidare framgår av enkät- och intervjusvar att det finns variationer mellan rektorerna huruvida stödresurserna är likvärdiga/likvärdigt fördelade mellan kommunens grundskolor.

Bedömning

Har utbildningsnämnden säkerställt att rektorerna har tillgång till erforderliga stödresurser för att hantera till exempel administration, personal, ekonomi och lokalfrågor?

Delvis.

Bedömningen baseras på att rektorerna har tillgång till flera typer av stödresurser och att rektorerna till viss del är nöjda med dessa. Vi noterar att det upplevs finnas utvecklingsbehov när det gäller det ekonomiska stödet till rektorerna.

Mandat och organisation

Revisionsfråga 3: Har utbildningsnämnden säkerställt att rektor har mandat och möjligheter att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten?

Enligt Skollagen 2 kap. 9–10 §§ ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

lakttagelser

Utbildningsnämndens delegationsordning reviderades senast av nämnden 2020-05-20 § 55. Av delegationsordningen framgår att rektor bland annat har möjlighet att besluta om mottagande och placeringar, ansvar och åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling. Det finns ingen skrivning i delegationsordningen som berör eller begränsar rektors möjlighet att forma sin inre organisation eller enhetens resursfördelning.

Vid intervjuer framgår att varje rektor har en biträdande rektor som stöd. Vid sakgranskning förtydligas att en av rektorerna är ytterst (arbetsmiljö)ansvarig för fyra skolenheter, men att ansvaret i övrigt är fördelat mellan rektor och biträdande rektor (att de har ansvar för två skolenheter var). Av enkät- och intervjusvar verifieras att rektor har mandat och möjlighet att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten.

Bedömning

Har utbildningsnämnden säkerställt att rektor har mandat och möjligheter att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten?

Ja.

Bedömningen baseras på att det av erhållen delegationsordning samt enkät- och intervjuvar framgår att det inte finns några formella hinder för rektors möjlighet att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten.

Uppföljning och utvärdering

Revisionsfråga 4: Sker uppföljning och utvärdering av rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation som rapporteras till nämnden?

Enligt Skollagen 2 kap. 8 § ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Enligt revisionskriteriet ska kommuner fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

lakttagelser

Struktur för uppföljning och utvärdering

Utbildningsnämndens verksamhetsplan för år 2022 (beslutad 2021-12-17 § 103) innehåller fem verksamhetsmål:

- *Öka elevernas måluppfyllelse*
- *Öka antalet behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram*
- *Ökad motivation och lust att lära*
- *Alla barn/elever ska bemötas där dem är och utvecklas utifrån sina förutsättningar i en trygg skolmiljö*
- *Öka kunskapen i organisationen om Agenda 30*

Nämndens verksamhetsplan för år 2023 (beslutad 2022-11-08 § 104) innehåller följande verksamhetsmål med bäring på granskningsområdet:

- *Öka elevernas måluppfyllelse*
- *Öka antalet behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram*
- *Ökad motivation och lust att lära*
- *Alla barn och elever ska uppleva en trygg skolmiljö*

Båda verksamhetsplanerna innehåller ett stycke om rektors uppdrag. Det anges att det enligt skollagen är rektor som leder och fördelar arbetet inom förskolan/skolan, att uppdraget innebär att vara chef, ledare och pedagogisk ledare, att rektor ska leda utbildningen mot de nationella målen samt vara arbetsgivarens företrädare. Därtill anges att rektor även ska se till att elever får den utbildning de har rätt till, att det i uppdraget ingår "allt från det pedagogiska ledarskapet till ett socialt och administrativt ansvar för bland annat budget och arbetsmiljön" samt att rektor utifrån den så kallade "styrkedjan" ska skapa effektiva beslutsvägar.

Nämnden tog 2022-01-25 § beslut om ett årshjul för år 2022. Av detta framgår information om årets viktiga hållpunkter för nämnd- och ledningsarbetet. Det beskriver återkommande ärenden, uppdrag och händelser som ska hanteras inom sektor barn och utbildning. Årshjulet innehåller följande moment avseende uppföljning, utvärdering och rapportering:

- Januari - Redovisning av uppföljning internkontroll 2021 samt Kia² till nämnden.
- Februari - Inlämning av systematiskt kvalitetsarbete i Stratsys. Rektorerne ansvarar för detta.
- Mars - Redovisning av systematiskt kvalitetsarbete till nämnden.
- April - Rektorerers återkoppling på verksamheternas nuläge. Rektorerne ansvarar för detta. Redovisning av Kia till nämnden.
- Juni - Utvärdering av verksamhetsåret. Förvaltningen ansvarar för detta.
- September - Redovisning av delårsrapport med nämndens mål till nämnden
- Oktober - Rektorerers återkoppling på verksamheternas nuläge. Rektorerne ansvarar för detta.
- November - Medarbetarenkät genomförs, som även rektorer besvarar. Medarbetarenkäten besvaras vartannat år. Sammanställningen från år 2021 (senast enkäten besvarades) omfattar inte några frågor kopplat till rektor eller rektors pedagogiska ledarskap, men berör bland annat arbetsmiljö.
- December - Genomgång av Kia (ej redovisning till nämnd).

Utöver ovanstående, sker uppföljning och rapportering avseende kränkingsärenden och ekonomi.

Nämnden antog 2022 års internkontrollplan 2022-03-29 § 43. Planen omfattar ett antal riskmoment, varav ett är "Bristande arbetsmiljö för medarbetare och elever". Kontrollmoment anges vara årlig medarbetarenkät samt kvartalsvis Kia-rapportering. Av internkontrollplanen eller protokollet framgår inte hur, eller när, kontrollmomenten ska redovisas för nämnd eller om rektorer ingår i begreppet "medarbetare".

Vid sammanträde 2023-03-29 § 35 tog nämnden beslut om ett årshjul för år 2023. Årshjulet innehåller följande moment avseende uppföljning, utvärdering och rapportering:

- Januari - Redovisning av Kia
- Februari - Uppföljning av internkontroll samt redovisning av personalkostnader och antal anställda från fem år tillbaka.
- Mars - Redovisning om systematiskt kvalitetsarbete
- April - Kvartalsrapport (en ekonomisk rapport för Q1 som tas fram av sektorekonom) samt redovisning av Kia.
- September - Delårsrapport med nämndens mål

Likt 2022, innehåller årshjulet för 2023 uppföljning av kränkningar och ekonomi.

Av enkät- och intervjusvar framkommer att det finns en variation avseende huruvida uppföljningar görs eller inte samt på vilket sätt. Å ena sidan framgår att det finns en upplevelse att det inte sker en tydlig uppföljning av rektorerers arbetsmiljö eller av rektors arbete som pedagogisk ledare. Å andra sidan framgår att uppföljning och utvärdering av

---

² KIA är ett informationssystem för arbetsmiljö i kommuner.

rektors arbete som pedagogisk ledare sker indirekt i Stratsys då kunskapsresultat redovisas, men att det inte sker en särskild uppföljning eller utvärdering av det pedagogiska ledarskapet.

Dokumenterad uppföljning och utvärdering

Vi har efterfrågat dokumenterade uppföljningar och analyser med bäring på granskningsområdet. Nämndens delårsrapport 2022, årsredovisning 2022 samt rapporten för 2022 års systematiska kvalitetsarbete har inkommit.

I nämndens delårsrapport 2022 anges att det finns en ökad ekonomisk medvetenhet i hela sektorn och arbetet med ekonomi, budget och uppföljningar har stort fokus och genomsyrar allt arbete. Det beskrivs att medarbetare upplever en ohälsosamt hög arbetsbelastning, vilket har föranlett att ett ärende initierats hos Arbetsmiljöverket. Som en följd beskrivs att det med hjälp av kommunens företagshälsovård pågår ett genomgripande arbete med att identifiera orsaker, analysera och åtgärda dessa samt följa upp att åtgärderna gett effekt. Därtill framgår att kommunen har fått ett föreläggande av Arbetsmiljöverket att vidta åtgärder och rapportera innan 30 november (2022). Avslutningsvis framgår att en skolstrukturutredning har initierats där utredning ska ske om vilka skolkolor som är lämpliga att ha kvar och utreda om eventuell nybyggnation är aktuell.

Nämndens årsredovisning 2022 innehåller i stort samma information som delårsrapporten. I tillägg innehåller årsredovisningen en återkoppling kring föreläggandet från Arbetsmiljöverket; kommunen vidtog åtgärder och i januari 2023 lade Arbetsmiljöverket ner ärendet och vitet utdömdes inte. Det beskrivs att ett fortsatt fokus på arbetsmiljöarbetet är avgörande för att möta kompetensutmaningen och behålla och kunna rekrytera den personal som behövs inom sektorn. Utöver detta framgår att grundskolan har en negativt budgetavvikelse, vilket för den kommunala grundskolan främst beskrivs bero på att personalkostnaderna överstiger budget. Det beskrivs att sektorn står inför omfattande renoverings- och reparationsarbete på många av lokalerna och att det pågår ett arbete med att se över strukturen av både förskola och (grund)skola. Sammanfattningsvis konstateras att organisationen behöver bli mer effektiv för att säkerställa att tillgängliga ekonomiska resurser används på klokast sätt för att få en god kvalitet i verksamheten och en god arbetsmiljö för både elever och personal.

Av rapporten för 2022 års systematiska kvalitetsarbete framgår att antalet rektorer är 5,5 (heltidstjänster). Avseende rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation lyfts att långtidssjukskrivna rektorer samt att en rektor valde att avsluta sin tjänst i början av läsåret (2021/22) har gjort att arbetsmiljön varit slitsam och gjort det svårt att arbeta framåtsyftande och med kontinuitet, vilket beskrivs vara en viktig faktor för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Det framgår att det har gjorts en omorganisation av rektorernas arbetsområden samt att tillfälliga skolledningar har använts. Detta beskrivs ha haft negativa effekter på personalens välmående och att det har funnits en upplevelse bland personalen att de har varit utan ledning och styrning i långa perioder. Vidare framgår att de ekonomiska förutsättningarna har medfört att personalstyrkan har minskats till ett minimum samt att resurserna inte är tillräckliga utifrån det stödbehov som eleverna har. Detta uppges ha lett till att rektorerna upplever svårigheter att tillgodose elevers behov av särskilt stöd. Höjden F-3 framstår som

ett undantag då elevantalet är så pass stort att det varit möjligt att anställa en speciallärare på heltid. Det framgår därtill att en modul för stödinsatser i dokumentationsverktyget Unikum har köpts in och att rektorerna har fått utbildning i hur de godkänner beslut om särskilt stöd. Avslutningsvis beskrivs att det finns ett nära samarbete mellan rektorer i förskolan, F-6 och högstadiet samt att antalet rektorer är få, vilket underlättar i alla former av övergångar.

Redovisning/rapportering till nämnd

Vi har inom ramen för granskningen genomfört en protokollsgenomgång av utbildningsnämndens protokoll från januari 2022 till och med april 2023. Följande rapportering har skett med bäring på granskningsområdet:

- 2022-01-25 § 13 - Sektorschef informerar om rektorsläget som präglas av sjukskrivningar och hög arbetsbelastning.
- 2022-02-22 § 30 - Utbildningschef informerar om rektorsläget.
- 2022-03-29 § 40 - Rapporten för 2021 års systematiska kvalitetsarbete redovisas och godkänns.
- 2022-04-26 § 50 - Nämnden informeras om personalbokslut, medarbetarenkät och KIA-anmälningar. Protokollet saknar information om bokslutets resultat och slutsatser.
- 2022-09-27 § 90 och 94 - Godkännande av Delårsrapport 2022 samt uppföljning av Internkontrollplan 2023. Avseende delårsrapporten framgår att det upplevs finnas en hög arbetsbelastning samt att ett ärende initierats hos Arbetsmiljöverket kring detta. Av protokollet eller rapporten framgår inte vad uppföljningen av internkontrollplanen visade.
- 2022-11-08 § 108 - Utbildningschef informerar om rektorsläget.
- 2023-02-28 § 20 - Uppföljning av internkontrollplan 2023 - Av uppföljningen framgår att kontrollmomentet "bristande arbetsmiljö för medarbetare och elever" har följts upp genom att till exempel en medarbetarenkät har genomförts. Av protokollet eller rapporten framgår inte vad uppföljningen visade.
- 2023-03-28 § 27 - Rapporten för 2022 års systematiska kvalitetsarbete redovisas och godkänns.

Vid genomgång av protokoll framgår att nämnden inte har antagit en internkontrollplan för år 2023, vilket enligt årshjulet ska ske i november. Kia-rapportering har inte skett under 2023.

Vid intervju med nämnden beskrivs att nämnden inte följer upp rektors pedagogiska ledarskap separat. Vidare framhålls att det är andra frågor som tagit tid och utrymme i nämnden den senaste tiden, till exempel det pågående arbetet om förändrad skolstruktur.

Bedömning

Sker uppföljning och utvärdering av rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation som rapporteras till nämnden?

Delvis.

Vår bedömning baseras på att nämnden har upprättat mål för grundskolan, att internkontrollplanen omfattar medarbetares arbetsmiljö samt att det finns en struktur för Kia-rapportering och systematiskt kvalitetsarbete. Utöver Kia-rapporteringen, har mål eller strukturer dock inte en tydlig koppling till rektors pedagogiska ledarskap eller deras arbetssituation. Inkommen dokumentation innehåller information rörande rektorer, i synnerhet den senast framtagna rapporten för det systematiska kvalitetsarbetet, vilket vi ser positivt på. Informationen som kommer nämnden till del ger en bild av utmaningar relaterade till rektorläget, men vår bedömning är att rapporteringen inte ger nämnden en samlad och jämförbar bild av rektorernas arbete som pedagogiska ledare eller deras arbetssituation.

Åtgärder för utveckling

Revisionsfråga 5: Säkerställer utbildningsnämnden att det vid behov vidtas åtgärder för att utveckla rektors pedagogiska ledarskap?

Enligt skollagen 4 kap. 3, 5–7 §§ ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannnivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Vidare ska huvudmannen enligt revisionskriterierna om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

lakttagelser

Vid sammanträde 2023-01-31 § 4 fick nämnden information om "Samverkan för bästa skola". Av detta framgår att Skolverket, i samverkan med huvudman i Färgelanda kommun, ska identifiera insatser som kan stärka kommunens förmåga att planera, följa upp och utveckla utbildningen så att kunskapsresultaten i de utvalda skolorna höjs och likvärdigheten inom och mellan skolorna ökar. I dialog med huvudmannen genomförs insatser i syfte att höja kunskapsresultat och öka likvärdigheten inom och mellan skolor. De utvalda skolorna är Ödeborgs skola F-6 och Högsätters skola F-6. Vid sammanträde 2023-03-28 § 28 får nämnden inom ramen för projektet "Samverkan för bästa skola" information om besvarande av en enkät på huvudmannnivå. Enligt uppgift ska insatserna ingå i en åtgärdsplan som är under framtagande vid tiden för granskningen.

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap.19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna ska få en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge eleverna förutsättningar att nå de nationella målen. 2023-02-28 § 19 gav nämnden förvaltningen i uppdrag att utreda Skolinspektionens beslut och redogöra för vad som behöver göras för utbildningens genomförande, förutsättningar och mål. Förvaltningen ska även under året genomföra en utvärdering av resursfördelningsmodellen för att utveckla kommunens kompensatoriska arbete.

Av enkät- och intervjusvar med rektorer framgår att det finns en delad uppfattning om huruvida nämnden har tagit initiativ till att utveckla rektors pedagogiska ledarskap. Initiativ som nämns är framtagande av lokalförsörjningsplan. I detta sammanhang nämns även att rektorer träffar psykolog, vilket beskrivs ske på initiativ från kommuncentral nivå.

Bedömning

Säkerställer utbildningsnämnden att det vid behov vidtas åtgärder för att utveckla rektors pedagogiska ledarskap?

Delvis.

Vår bedömning baseras på att nämnden tagit beslut med bäring på rektors pedagogiska ledarskap och rektors arbetssituation i form av beslut om att delta i projektet "Samverkan för bästa skola" samt uppdrag till förvaltningen som en följd av Skolinspektionens beslut. Bedömningen baseras även på att det av enkät- och intervjusvar framgår att rektorerna upplever att nämnden till viss del, eller inte alls, har tagit initiativ till att utveckla rektors pedagogiska ledarskap. Nämnden bekräftar vid intervju att de inte har följt upp rektors arbetsmiljö.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Säkerställer utbildningsnämnden att rektorerna har relevant kompetens för att genomföra sitt uppdrag?	Delvis	
Har utbildningsnämnden säkerställt att rektorerna har tillgång till erforderliga stödresurser för att hantera till exempel administration, personal, ekonomi och lokalfrågor?	Delvis	
Har utbildningsnämnden säkerställt att rektor har mandat och möjligheter att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten?	Ja	
Sker uppföljning och utvärdering av rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation som rapporteras till nämnden?	Delvis	
Säkerställer utbildningsnämnden att det vid behov vidtas åtgärder för att utveckla rektors pedagogiska ledarskap?	Delvis	

Rekommendationer

Efter genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att samtliga rektorer har en tydlig kompetensutvecklingsplan samt att den kompetensförsörjningsplan som avser grundskolan har ett tydligt innehåll avseende rektorer. Detta är särskilt angeläget då personalomsättningen bland rektorer framstår som hög.
- Att säkerställa att kvaliteten och omfattningen av rektorernas ekonomiska stödresurser möter det behov som rektorerna har för att kunna organisera sin inre organisation på lämpligt sätt och därigenom skapa möjlighet för det pedagogiska ledarskapet.

- Att säkerställa att nämndens styrning och intern kontroll omfattar rektors pedagogiska ledarskap samt rektorernas arbetsmiljö. På detta sätt kan nämnden få underlag för att vid behov vidta åtgärder som direkt svarar på de utvecklingsbehov som finns.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Säkerställer utbildningsnämnden att rektorerna har relevant kompetens för att genomföra sitt uppdrag?	Delvis Hälften av grundskole- rektorerna har genomfört den statliga rektorsutbildningen och den andra hälften är i slutet av sin utbildning. Det saknas en tydlig kompetens- utvecklingsplan för enskilda rektorer och den kompetens- försörjningsplan som avser grundskolan saknar innehåll avseende rektorer, trots att personalomsättningen bland rektorer beskrivs vara hög.	
2. Har utbildningsnämnden säkerställt att rektorerna har tillgång till erforderliga stödresurser för att hantera till exempel administration, personal, ekonomi och lokalfrågor?	Delvis Rektorerna har tillgång till flera typer av stödresurser och rektorerna till viss del är nöjda med dessa. Vi noterar att det upplevs finnas utvecklings- behov när det gäller det ekonomiska stödet till rektorerna.	
3. Har utbildningsnämnden säkerställt att rektor har mandat och möjligheter att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten?	Ja Av erhållen delegationsordning samt enkät- och intervjusvar framgår att det inte finns några formella hinder för rektors möjlighet att organisera sin verksamhet så att erforderliga stödresurser finns på enheten.	
4. Sker uppföljning och utvärdering av rektorernas arbete som pedagogiska ledare och deras arbetssituation som rapporteras till nämnden?	Delvis Nämnden har upprättat mål för grundskolan, internkontrollplanen omfattar medarbetares arbetsmiljö och det finns en struktur för Kia-rapportering och systematiskt kvalitet- samarbete. Utöver Kia- rapporteringen, har mål eller strukturer dock inte en tydlig koppling till rektors pedagogiska ledarskap eller deras arbetssituation. Inkommen dokumentation innehåller information rörande rektorer, i synnerhet den senast	

framtagna rapporten för det systematiska kvalitetsarbetet, vilket vi ser positivt på. Informationen som kommer nämnden till del ger en bild av utmaningar relaterade till rektorsläget, men vår bedömning är att rapporteringen inte ger nämnden en samlad och jämförbar bild av rektorernas arbete som pedagogiska ledare eller deras arbetssituation.

5. Säkerställer utbildningsnämnden att det vid behov vidtas åtgärder för att utveckla rektors pedagogiska ledarskap?

Delvis

Nämnden har tagit beslut med bäring på rektors pedagogiska ledarskap och rektors arbetssituation i form av beslut om att delta i projektet "Samverkan för bästa skola" samt uppdrag till förvaltningen som en följd av Skolinspektionens beslut. Av enkät- och intervjusvar framgår att rektorerna upplever att nämnden till viss del, eller inte alls, har tagit initiativ till att utveckla rektors pedagogiska ledarskap. Nämnden bekräftar vid intervju att de inte har följt upp rektors arbetsmiljö.

2023-06-19

Lars Dahlin

Jenny Nordqvist

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org. nr 556029–6740) (PwC) på uppdrag av Färgelanda kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2023-01-09. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

Till: **Utbildningsnämnden**
För kännedom: Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

Granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap.

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Färgelanda kommun genomfört en granskning av förutsättningar för rektors pedagogiska ledarskap. Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap.

Vår revisionella bedömning utifrån genomförd granskning är att utbildningsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig styrning av den kommunala grundskolan som ger rektorerna rimliga förutsättningar för att utöva sitt pedagogiska ledarskap.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- Att säkerställa att samtliga rektorer har en tydlig kompetensutvecklingsplan samt att den kompetensförsörjningsplan som avser grundskolan har ett tydligt innehåll avseende rektorer. Detta är särskilt angeläget då personalomsättningen bland rektorer framstår som hög.
- Att säkerställa att kvaliteten och omfattningen av rektorernas ekonomiska stödresurser möter det behov som rektorerna har för att kunna organisera sin inre organisation på lämpligt sätt och därigenom skapa möjlighet för det pedagogiska ledarskapet.
- Att säkerställa att nämndens styrning och intern kontroll omfattar rektors pedagogiska ledarskap samt rektorernas arbetsmiljö. På detta sätt kan nämnden få underlag för att vid behov vidta åtgärder som direkt svarar på de utvecklingsbehov som finns.

Vi har behandlat revisionsrapporten på vårt sammanträde den 19 juni och beslutat att skicka rapporten till utbildningsnämnden. Vi vill att utbildningsnämnden lämnar ett svar senast den 30 september 2023 med en redogörelse för vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av granskningen. Rapporten skickas även för kännedom till fullmäktige och kommunstyrelsen.

Färgelanda, 19 juni 2023

Ann-Marie Jacobsson
Ordförande

Ann-Britt Dahl
Vice ordförande

Deltagare

FÄRGELANDA KOMMUN 212000-1421 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANN-MARIE JACOBSSON

Ann-Marie Jacobsson
Förtroendevald revisor

2023-06-28 21:20:07 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANN-BRITT DAHL

Ann-Britt Dahl
Förtroendevald revisor

2023-06-26 10:26:53 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Utbildningskontor
Utbildningschef
Lise-Lotte Bengtsson

Tjänsteskrivelse
2023-09-06
2022/139

Utbildningsnämnden

Delegation till ordföranden att avge yttrande till Skolinspektionen med anledning av regelbunden tillsyn på huvudmannanivå

Beslutsförslag

Utbildningsnämnden beslutar att ge ordföranden i utbildningsnämnden delegation att avge slutligt yttrande till Skolinspektionen i ärende SI 2022:8048.

Ärendets beredning

Ärendet har gått igenom vid presidium 19 september 2023

Sammanfattning av ärendet

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn på huvudmannanivå av grundskolorna. Huvudmannen har förelagts att beskriva vilka åtgärder som vidtagits med anledning av tillsynen och där inspektionen funnit brister.

Ärendebeskrivning

Skolinspektionen har förelagt huvudmannen att vidta åtgärder med anledning av det föreläggande som beslutats. Svar ska lämnas senast 6 oktober 2023.

Arbete genomförs på enheterna och kompetensutvecklingsdagen den 21 september kommer att ägnas åt flera av de åtgärder där inspektionen påtalat brister.

För att kunna redovisa så mycket av arbetet som möjligt önskar förvaltningen att nämnden ger ordföranden delegation att underteckna huvudmannens svar. På så sätt kan tiden fram till 6 oktober 2023 nyttjas för sammanställning av svaret. Nämndens ledamöter får en muntlig genomgång av svaret vid nämndsammanträde samt kopia av huvudmannens svar i anslutning till att det lämnas in.

Beslutsunderlag:

Beslut från Skolinspektionen

Sändlista:

Utvecklingschef
Rektorer

Lise-Lotte Bengtsson
Utbildningschef

Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning av Färgelanda
kommuns ansvarstagande för grundskolan

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna ska få en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer huvudmannens arbete inom två områden, se bilaga 1. Inom varje område bedöms om huvudmannen uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan lämna en framåtsyftande kommentar.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att myndighetens kvalitetskriterier uppfylls i följande utsträckning:

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Huvudmannen gör i låg utsträckning relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys till att omfatta skillnader och variationer i studieresultat och upplevelse av trygghet mellan grupper, årskurser, skolenheter och mellan flickor och pojkar samt koppla analysen till utbildningens genomförande och förutsättningar.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Huvudmannen har i låg utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys av hur elevernas behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8048) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

1 kap. 9 §, 4 kap. 3, 5-7 §§, 5 kap. 3 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen gör i låg utsträckning relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Färgelanda kommun har i låg utsträckning en analys med relevanta förklaringar och belägg till eventuella skillnader och variationer i grundskolornas studieresultat och resultat avseende trygghet. Huvudmannens uppföljning av studieresultat är bristfällig,

vilket innebär att det saknas en heltäckande bild av måluppfyllelsen i kommunens skolenheter. Utifrån de uppföljningar som görs uppmärksammas i någon mån skillnader i studieresultat mellan flickor och pojkar men någon analys av vad dessa beror på genomförs inte. Andra skillnader i studieresultat, till exempel mellan skolenheter, varken uppmärksammas eller analyseras. När det gäller elevernas upplevelse av trygghet följer huvudmannen visserligen upp detta men analyserar inte resultaten varken på skolenhetsnivå eller uppdelat på kön. Vidare ställer inte huvudmannen studieresultat och resultat avseende trygghet i relation till hur utbildningen genomförs och till de förutsättningar verksamheten har.

Huvudmannens analys av studieresultat

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen saknar en uppföljning och analys av studieresultat i grundskolan, med relevanta förklaringar och belägg kopplade till utbildningens genomförande och förutsättningar. Skillnader i resultaten mellan pojkar och flickor uppmärksammas i viss mån, men någon analys med förklaringar till dessa saknas. Vidare beaktas inte skillnader mellan skolenheter. Av inskickat material och intervjuer framkommer att huvudmannen inte följer upp kunskapsresultat i samtliga ämnen och årskurser i grundskolan. I den kvalitetsrapport som Skolinspektionen tagit del av saknas bland annat resultat av de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1 och även studieresultat i övrigt från årskurserna 1, 2, 4 eller 5. Rektorer och representanter för förvaltningsledningen säger att dessa resultat enbart följs upp på skolenhetsnivå och att huvudmannen inte efterfrågar sådana resultat i sitt systematiska kvalitetsarbete. Att det inte sker någon uppföljning av resultaten i alla årskurser innebär bland annat att huvudmannen inte har en heltäckande bild av hur elevernas resultat ser ut i grundskolan.

I Skolinspektionens granskning framkommer att huvudmannen visserligen har uppmärksammat att resultaten i årskurs 9 generellt är låga, men att de hittills inte har analyserat orsakerna utifrån utbildningens förutsättningar och genomförande. Av nationell statistik från 2021 framgår att Färgelanda kommuns skolenhet i årskurs 9 har ett lägre genomsnittligt meritvärde än det modellberäknade SALSA-värdet. Vidare visar den nationella statistiken att studieresultaten skiljer sig åt mellan könen, då pojkarna har betydligt lägre genomsnittligt meritvärde än flickorna. Huvudmannen konstaterar detsamma i inskickade dokument och anger att ett av de främst prioriterade utvecklingsområdena i grundskolan är ökade kunskapsresultat för främst pojkar. Skolinspektionen finner dock att huvudmannen endast har elevrelaterade förklaringar till de låga resultaten, såsom bland annat elevernas socioekonomiska förutsättningar, bristande studietraditioner och "antipluggkultur" bland pojkar. Några förklaringar, baserade på utbildningens genomförande och förutsättningar,

framkommer inte. Nationell statistik för 2022 visar att resultaten gällande genomsnittligt meritvärde och andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen på Färgelanda kommuns skolenhet i årskurs 9 har förbättrats jämfört med föregående år, men huvudmannen saknar förklaringar med relevanta belägg till detta. I intervju säger representant för huvudmannen att man visserligen har uppmärksammat att resultaten förbättrats mellan åren, men att några förklaringar inte finns i nuläget.

Granskningen visar vidare att huvudmannens uppföljning av studieresultat i årskurs 6 är bristfällig då de endast följt upp det genomsnittliga meritvärdet för respektive skolenhet. De har heller inte gjort någon analys av resultaten. Till exempel har inte skillnader i resultat mellan de olika skolenheterna varken uppmärksamats eller analyserats i inskickad kvalitetsrapport för 2021. Nationell statistik visar att en av skolenheternas resultat radikalt har försämrats från 2021 till 2022, från att 76 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i alla ämnen till 47 procent. Visserligen säger representanter för huvudmannen att de sett dessa resultat men det saknas en analys av orsakerna till försämringen. Även uppföljningen av resultaten för årskurs 3 är bristfällig och analys saknas.

Huvudmannens analys av elevernas upplevelse av trygghet

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen kartlägger elevers upplevelse av trygghet men inte gör någon analys av resultaten på de olika skolenheterna. Vidare visar granskningen att huvudmannen inte följer upp och analyserar elevernas upplevelse av trygghet uppdelat på kön. Av intervjuer och inskickade dokument framkommer visserligen att huvudmannen årligen genomför elevenkäter i samtliga årskurser, men förklarande analyser med relevanta belägg för såväl högre som lägre resultat avseende trygghet saknas. I Skolenkäten våren 2022 framkommer att eleverna i årskurs 5 på huvudmannens tre skolenheter värderade tryggheten olika. På en skolenhet värderade eleverna området trygghet högre än genomsnittet i riket, medan de på de två andra värderade den lägre än genomsnittet. Representanter för förvaltningsledningen säger att de ännu inte har fått några förklaringar till dessa skillnader, men att rektorn för skolenheterna kommer att få i uppdrag att analysera vad detta beror på. I inskickat dokument redovisas inte resultaten av den kommunövergripande trygghetsenkäten könsuppdelat. I resultaten av Skolenkäten våren 2022 framkommer små skillnader mellan pojkars och flickors upplevelse av trygghet men också att pojkarna värderade tryggheten betydligt lägre än genomsnittet av pojkar i samma årskurser i riket. Representanter för huvudmannen kommenterar dessa uppgifter med att säga att de inte har fått några förklaringar ännu till varför det ser ut som det gör.

Vidare framkommer att huvudmannen inte använder några andra underlag för att följa upp tryggheten för eleverna, såsom till exempel anmälningar om kränkande behandling. Enligt inskickat material är skillnaderna stora i hur många anmälningar som kommer in från de olika skolenheterna. Detta beror, enligt representanter för förvaltningsledningen, troligen på att det skiljer sig åt mellan skolenheterna gällande vad man rapporterar. De säger också att anmälningarna inte kopplas till uppföljningen av tryggheten på skolenheterna.

Huvudmannens analys av resultat kopplat till utbildningens förutsättningar och genomförande

Av Skolinspektionens granskning framgår, som tidigare nämnts, att huvudmannen inte ställer studieresultat och resultat avseende trygghet i relation till hur utbildningen genomförs och till de förutsättningar skolenheterna har. Av intervjuer och inskickat material framkommer att huvudmannen inte har någon strukturerad uppföljning av varken skolenheternas lokalmässiga och personella förutsättningar eller hur undervisningen och utbildningen i övrigt genomförs. Visserligen säger sektorchefen att detta informellt tas upp i ledningsgruppen och i uppdragsdialoger med rektorerna men andra representanter för huvudmannen uppger att faktorer som till exempel skolenheternas personal- och lokalmässiga förutsättningar inte vägs in i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Sammantaget innebär frånvaron av en systematisk uppföljning av utbildningens genomförande och förutsättningar på skolenheterna att huvudmannen saknar ett heltäckande underlag för sin analys av resultaten.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys till att omfatta skillnader och variationer i studieresultat och upplevelse av trygghet mellan grupper, årskurser, skolenheter och mellan flickor och pojkar samt koppla analysen till utbildningens genomförande och förutsättningar.

Skolinspektionens granskning visar att Färgelanda kommun, på huvudmannanivå, har en bristfällig uppföljning av studieresultaten i grundskolan. Vidare framkommer att huvudmannen följer upp elevernas upplevelse av trygghet enbart genom elevenkäter

och inte använder några andra relevanta underlag. Huvudmannen saknar även en systematisk uppföljning av utbildningens förutsättningar och genomförande. Detta medför att huvudmannen varken kan genomföra en analys med relevanta förklaringar och belägg för skillnader och variationer i studieresultat och upplevelse av trygghet mellan skolenheterna eller mellan flickor och pojkar.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger denne en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga, till exempel betygsstatistik och resultat av nationella prov. En huvudman som får kännedom om brister måste vidta de åtgärder som behövs för att avhjälpa bristen.

Skolinspektionen rekommenderar Färgelanda kommun att utveckla sin uppföljning och analys av studieresultat och elevernas upplevelse av trygghet i grundskolan till att omfatta ett brett underlag av resultat, som gör att huvudmannen kan följa upp kvaliteten i verksamheten. För att kunna vidta adekvata åtgärder behöver huvudmannen också veta vad som orsakar och påverkar resultaten som skolenheterna uppvisar. Huvudmannen behöver alltså jämföra resultat till exempel på skolenhetsnivå, årskursnivå och utifrån aspekten flickor – pojkar. Där skillnader finns behöver huvudmannen söka förklaringar till varför sådana skillnader uppstår samt åtgärda dessa. I arbetet med analysen behöver huvudmannen säkerställa att de förklaringar och orsakssamband som framkommer underbyggs med belägg som innehåller relevanta faktorer som huvudmannen faktiskt kan påverka. Faktorer som huvudmannen kan påverka kan exempelvis vara de förutsättningar som skolenheter, rektorer och lärare har, eller genomförandet av undervisningen.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

1 kap. 9 §, 2 kap. 8b § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen har i låg utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Färgelanda kommun har en otillräcklig analys av hur elever med sämre förutsättningar

påverkas i sina möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Huvudmannen saknar en tydlig motivering eller förklaring till hur fördelningen av resurser har påverkats utifrån elevers förhållanden på olika skolenheter, utöver vissa parametrar som gäller elevernas socioekonomiska bakgrund. Som tidigare konstaterats saknar huvudmannen en analys av studieresultat och resultat avseende trygghet och därmed saknas möjlighet att vidta några kompensatoriska åtgärder eller ha en resursfördelning som utgår från faktiska förhållanden som framkommit i en analys. Huvudmannen vidtar i låg omfattning kompensatoriska åtgärder och har inte kännedom om huruvida de kompensatoriska åtgärder som vidtas, i form av ekonomiska medel, är relevanta och träffsäkra eftersom det saknas ett aktivt och löpande arbete med att följa upp att dessa leder till faktiska förbättringar för eleverna. Vidare kan huvudmannen inte på ett tydligt sätt visa på vilket sätt de kompensatoriska åtgärderna förväntas bidra till att eleverna når utbildningens mål.

Huvudmannens analys av elevernas olika behov och förutsättningar samt motivering till resursfördelning

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen inte har en analys av hur olika behov och förutsättningar för elever med sämre förutsättningar inverkar på deras möjligheter att tillägna sig utbildningen. Av informationsinhämtningen och intervjuer framkommer att huvudmannen endast kartlägger elevsammansättningen på de olika skolenheterna utifrån några socioekonomiska parametrar såsom andelen elever som är nyanlända, och/eller har föräldrar som är utrikesfödda, har låg utbildningsnivå samt en utsatt ekonomiska situation. Huvudmannen kopplar dock inte hur dessa faktorer påverkar elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen till någon analys av studieresultaten. Detta medför att huvudmannen inte har någon kännedom om hur elevers olika förutsättningar och behov inverkar på deras resultat.

I Skolinspektionens granskning framkommer vidare att huvudmannen har en vag förklaring till hur elevers olika förutsättningar och behov har påverkat hur resurser tillförs olika skolenheter. Av inskickat material och intervjuer framkommer att huvudmannen har en ekonomisk resursfördelningsmodell som i huvudsak baseras på elevantalet på skolenheterna. Därutöver finns en mindre del så kallade strukturmedel som omfattar både en extra tilldelning till små skolenheter med små elevgrupper och en tilldelning, som beskrivits ovan, utifrån några socioekonomiska parametrar. Att just dessa socioekonomiska parametrar har valts för att identifiera elever med sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen har huvudmannen vaga förklaringar till, och representanter för förvaltningsledningen säger att man helt enkelt köpt en modell som utgår från de faktorer som SKR anger vara de vanligaste. En representant för huvudmannen säger att den resursfördelningsmodell som huvudmannen använder

troligen varken möter alla behov eller är helt rättvis, men den är vad som finns i nuläget. Huvudmannen fördelar även riktade ekonomiska resurser utifrån rektorernas ansökningar gällande enskilda elevers behov av särskilt stöd, bland annat av medicinska skäl. Huvudmannen fördelar dock inte någon annan typ av resurser, såsom materiella och personella, utifrån analys av elevernas förutsättningar och behov. Visserligen organiserar huvudmannen elevhälsans kompetenser centralt under ledning av elevhälsochefen för att professionerna ska kunna användas flexibelt utifrån uppkomna behov, men dessa åtgärdande insatser kan dock Skolinspektionen inte anse som kompensatoriska, då de inte genomförs utifrån elevers behov som har uppmärksamats i en analys av resultaten på de olika skolenheterna.

Huvudmannens kompensatoriska åtgärder

I Skolinspektionens granskning framkommer att huvudmannen i låg utsträckning genomför kompensatoriska åtgärder som är relevanta och träffsäkra. Flera åtgärder som huvudmannen genomför finner Skolinspektionen vara av generell karaktär, det vill säga de riktas inte specifikt utifrån analyser av olika elevgruppers förutsättningar och behov. Exempelvis köps materiella kompensatoriska insatser, såsom licenser för talsyntes och digitalt bildstöd, in till alla elever. Vidare framgår att kompetensutvecklingsinsatser, såsom utbildningen i vad lärare behöver veta för att fler pojkar ska lyckas i skolan, riktas generellt till samtliga lärare i grundskolan. Ytterligare en generell åtgärd, av personell karaktär, är tillsättningen av en centralt placerad språkutvecklare.

Huvudmannens målsättning för och uppföljning av de kompensatoriska åtgärderna

Granskningen visar att huvudmannen inte tydligt kan visa på vilket sätt de tillförda kompensatoriska resurserna förväntas bidra till att elever med sämre förutsättningar når utbildningens mål i grundskolan. Vidare visar Skolinspektionens granskning att huvudmannen inte aktivt följer upp och försäkrar sig att de tillförda resurserna leder till faktiska förbättringar av elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Av intervjuer framkommer att huvudmannen inte har formulerat några specifika mål för de resurser som tillförs skolenheterna i kompensatoriskt syfte. Förväntningarna är att dessa ska bidra till att uppnå huvudmannens verksamhetsmål för grundskolan på ett generellt plan, såsom till exempel att öka elevernas måluppfyllelse. Vidare framgår att huvudmannen inte följer upp hur de ekonomiska medel som tillförs skolenheterna i kompensatoriskt syfte används, och inte heller följer huvudmannen upp att dessa medel leder till faktiska förbättringar av elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Visserligen uppger representanter för förvaltningsledningen att de

planerar att begära in redovisning från rektorerna gällande hur de använt de den ekonomiska tilldelningen, men säger samtidigt att detta inte sker i nuläget.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys av hur elevernas behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

Skolinspektionens granskning visar att Färgelanda kommun har en otillräcklig analys av hur elevers olika behov och förutsättningar inverkar på deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Huvudmannen analyserar studieresultat och resultat med avseende på trygghet i begränsad omfattning och därmed vet man inte hur elevers behov och förutsättningar påverkar deras möjlighet att nå målen för utbildningen. Det saknas därmed en tydlig bild av både vilka grupper av elever med sämre förutsättningar som förekommer och vilka behov av åtgärder, såväl materiella, ekonomiska som personella, som finns på de olika skolenheterna. Detta innebär att huvudmannen inte kan vidta några kompensatoriska åtgärder som faktiskt möter de behov som finns i hos eleverna i verksamheterna.

I skollagen står det att varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. I huvudmannens styrning ligger också ansvaret att besluta om insatser för att uppväga skillnader som kan ge de elever med sämre förutsättningar det stöd som är nödvändigt för att de ska klara av utbildningen. Det måste framgå hur förhållandena på enheter påverkar resursfördelningen och hur huvudmannen väger in elevernas förutsättningar och behov.

Skolinspektionen rekommenderar att Färgelanda kommun använder analyser av studieresultat och trygghet och kopplar dessa till hur elevernas behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Detta för att kunna genomföra åtgärder som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt. Med elever med sämre förutsättningar åsyftas dels elever som har sådana bakgrundsförhållanden (kopplat till socioekonomi, migrationsbakgrund etcetera) som riskerar att påverka deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen, dels på elever som oberoende av bakgrundsförhållanden har behov av till exempel extra anpassningar och särskilt stöd. Detta skulle exempelvis också kunna vara elever som har en funktionsnedsättning. En framgångsfaktor

avseende styrning mot skolans kompensatoriska uppdrag kan vara att huvudmannen identifierar vilka förutsättningar eleverna kommer till utbildningen med (vilket huvudmannen till viss del gör idag). En annan faktor kan vara att huvudmannen analyserar studieresultat för olika grupper av elever, till exempel de med sämre förutsättningar. Genom att utvärdera vilka orsaker som kan finnas till skillnader i förutsättningar och resultat får huvudmannen underlag för beslut om riktade insatser till de elevgrupper som har störst behov. Huvudmannen behöver därför ta reda på fakta om elevsammansättningen för att kunna identifiera de elever som har sämre förutsättningar att klara sin utbildning. Huvudmannen behöver därefter följa upp och analysera hur eleverna presterar, under pågående utbildning, och vilka möjligheter de har att tillgodogöra sig utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare
Signerat av: Maria Larsson

X Christina Sjögren

Föredragande
Signerat av: Christina Sjögren

I handläggningen av ärendet har även utredare Camilla Adler medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

---

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- En gruppintervju med rektorer
- En gruppintervju med förvaltningspersonal
- Två intervjuer med ansvariga politiker.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var huvudmannens styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

För huvudmannen granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning det finns en förklarande ansats i huvudmannens analys av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning huvudmannen har vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen har i den regelbundna kvalitetsgranskningen valt ut två väl definierade och begränsade granskningsområden i syfte att få en djup förståelse av hur huvudmannen arbetar inom dessa områden inom en specifikt utvald skolform. De två ovanstående områdena representerar inte hela huvudmannens arbete. Inom huvudmannens ansvar för skolan finns många viktiga områden som tillsammans bildar huvudmannens samlade ansvar för sin verksamhet och det finns därmed andra

områden som är betydelsefulla för ett framgångsrikt arbete. Granskningen ger dock en god inblick i med vilken kvalitet huvudmannens arbete sker inom ovanstående områden.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om huvudmannen

Skolinspektionen genomförde besök hos huvudmannen den 14 december 2022 och digitala intervjuer den 16 december 2022. Besök och intervjuer genomfördes av Camilla Adler och Christina Sjögren.

Kommunstyrelsen ansvarar, genom utbildningsnämnden, för den verksamhet som bedrivs inom den kommunala grundskolan i Färgelanda kommun. Kommunens tjänstemannaorganisation består av en förvaltning där kommunchefen är förvaltningschef. Verksamheten inom grundskolan ingår i sektor Barn och utbildning som leds av en sektorchef som också är chef över kommunens rektorer. I sektorn finns också en kvalitets- och elevhälsochef. Enligt nationell statistik fick cirka 580 elever sin grundskoleutbildning under läsåret 2021/2022 i någon av de fem skolenheter som kommunala grundskolan i Färgelanda bestod av.

Bilaga 3: Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning av Färgelanda kommun

---

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

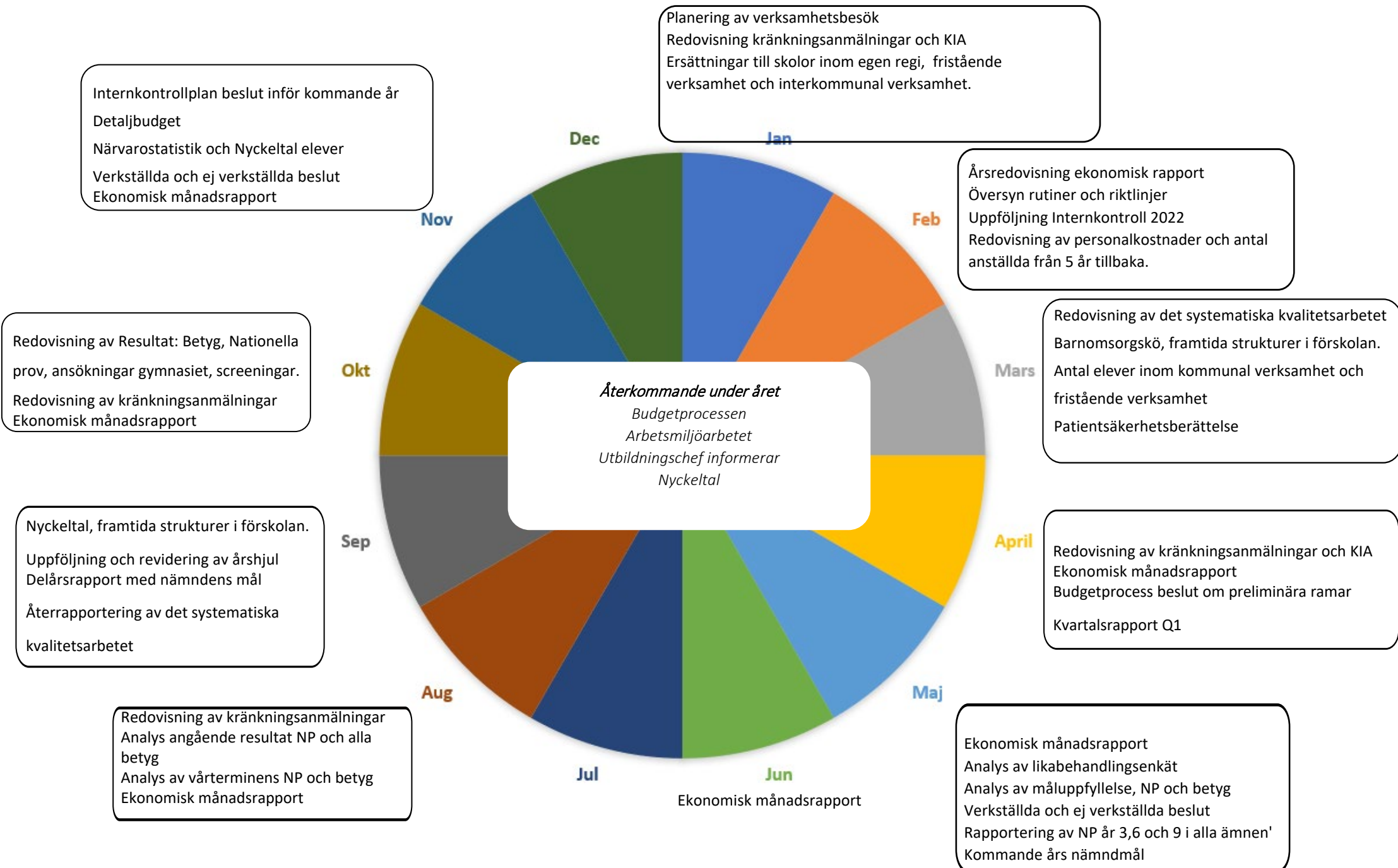
Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: <ul style="list-style-type: none">
Huvudmannen behöver utveckla sin analys till att omfatta skillnader och variationer i studieresultat och upplevelse av trygghet mellan grupper, årskurser, skolenheter och mellan flickor och pojkar samt koppla analysen till utbildningens genomförande och förutsättningar.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: <ul style="list-style-type: none">
• Huvudmannen behöver utveckla sin analys av hur elevernas behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Årshjul 2023 Utbildningsnämnden

Utbildningskontor
Nämndadministratör
Alexander Karlsson

Tjänsteskrivelse
2023-06-08
2023/60

Utbildningsnämnden

Antagande av sammanträdestider 2024 för utbildningsnämnden

Beslutsförslag

Utbildningsnämnden beslutar att fastställa sammanträdesdagar 2024 för utbildningsnämnden enligt förslag:

Sammanträdesdagar	Ekonomi process
30 Januari	
27 Februari	Årsredovisning
26 Mars	
30 April	Kvartalsrapporten (Q1)
28 Maj	
25 Juni	
1 Oktober	Delårsrapport
29 Oktober	
26 November	

*För att förtydliga den ekonomiska processen är den för kännedom i sammanträdesförslaget. *

Sammanfattning av ärendet

Kansliet har tagit fram ett förslag till sammanträdestider för utbildningsnämndens sammanträdesdagar för 2024. Förslaget är att ha sammanträdesdagarna sista Tisdagen i månaden, dels för att möjliggöra genomarbetade ekonomiska rapporter. Sammanträdena genomförs som halvdagssammanträden med start kl 08.30 om inget annat anges i kallelsen. Kallelsen skickas ut 7 dagar innan sammanträdet. Observera att extra nämndssammanträden kan väckas.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse daterad 2023-06-08

Sändlista:

Utbildningsnämnden

Diariet

Alexander Karlsson
Nämndadministratör